

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

stocratiam pertinet: Ergo suprema potestas regendi Ecclesiam, in uno tantum residet, scilicet in Petro, subindeque Paulus æqualem cum illo auctoritatem & potestatem non habuit.

61.

Demum probari potest conclusio hoc discursu: Si Paulus ligasset aliquam Ecclesiam, purā Tarensem, potuissetne Petrus eam solvere, vel non? si potuisset: Ergo aperte major est Paulo, nam si parem duntaxat potestatem haberet, cum par in parem potestatem nullam habeat, non posset eam sententiam Petrus irritare, quam Paulus tulisset. Si verò non potuit Petrus Ecclesiam à Paulo ligatam solvere: Ergo nec Petrus habet plenissimum dominium in omnes orbis Ecclesias, nec subinde dici potest supremam auctoritatem habere, & Paulus major erit Petro, siquidem potuit Paulus eam Ecclesiam solvere, quam ligavit, cum id tamen non potuisset Petrus. Hac ratione convincitur à Philosophis omnibus & Theologis, non posse dari plura prima principia; Quæ ratio omnino efficax est in proposito, si uterque & Petrus & Paulus supremam & veluti primam auctoritatem & potestatem habuisse dicantur.

62.

Nec verò dici potest, quod Deus speciali protectione & curâ Ecclesiam gubernans, potuisset efficere ne unquam Petrus & Paulus contraria stantissent, unde potuisset turbati regimen Ecclesiæ. Hoc, inquam, nihil obstat: Tum quia alias ad argumentum simile quo probatur non posse dari plura prima principia posset quis respondere; quo illa nunquam opposita sentirent, aut statuerent, ne turbaretur ordo universi. Tum etiam quia probat hæc ratio implicare absolvi & esse duas potestates omnino supremas, nec subordinatas inter se: nam sicut Deus impedire potuit ne Petrus & Paulus pugnantia statuerent, ita permittere potuit. Hoc verò posito, manifestè convincitur unum necessariò esse alteri inferiorem, ut diximus: Unde sicut non potest quis duobus dominis servire, ita nec potest duobus Ecclesiis obtemperare, nec duo supremam in ea potestatem habere.

§. V.

Solvuntur Objectiones.

PLURA obijci possunt ex auctoritatibus SS. Patrum, qui sæpius D. Paulum cum D. Petro conferunt, & utrique parem auctoritatem & potestatem tribuere videntur: quæ tamen omnia non nisi commendationem D. Pauli continent; nam ut infra ostendemus, eadem unde Adversarii putant se probare Primatum Ecclesiæ communem esse Petro & Paulo, de aliis Apostolis, maxime de D. Jacobo, à Patribus dicta sunt.

63.

Obijcitur itaque primò argumentum quod ex Scriptura sumi videtur: habetur enim ex Scriptura quod Paulus Petrum reprehendit, ipsique in facie resistit: Atqui non potest inferior superiorem arguere & reprehendere: Ergo debuit Paulus non esse inferior Petro quem reprehendit. Unde D. Ambrosius ex eo loco Paulum Petro æqualem fecit: Quis enim (inquit) Petro primo Apostolo resisteret, nisi alius talis fiducia electionis suæ sciens se non imparem?

In cap. 2.
Epistolæ
ad Galat.

64.

Respondeo in primis eo argumento probare Hæreticos, quod Petrus non habeat supremam in Ecclesiam potestatem, cui aulus sit Paulus repugnare: Sed præterea Actorum 11. expressè habetur, quod cum Petrus accessit in Hierusalem, disceptabant adversus illum hi qui erant ex

A circumcissione, dicentes, ad homines præputium habentes ingressus es, & comediti cum illis. Unde Discipuli Petrum arguunt, ipsique repugnant, cum tamen Petro æquales non fuerint. Similiter etiam plures vel Episcopi, vel iis inferiores, interdum Pontificibus resistunt, ut Petrus Damianus resistit Victori, Nicolao, & Alexandro, ut constat ex Epist. 5. 6. & 12. Neganda est igitur Minor argumenti: licet enim interdum inferiori superiorem arguere, ut docet expressè D. Thomas 2. 2. quæst. 33. art. 4. & ita D. Paulus D. Petro resistit, quod ita res Ecclesiæ postularent, & expediret. Ad locum verò D. Ambrosii dicendum est, voluisse D. Paulum fuisse Petro parem, non quantum ad dignitatem Pontificiam, sed quoad Apostolatam, & alias dotes, quibus hanc fiduciam arguendi Petrum habere poterat.

Addo quod, Cyprianus Epistolâ ad Quintum, laudat humilitatem Petri, quod permisit se à Paulo corrigi, scilicet superiorem ab inferiori, majorem à minori. Et D. Gregorius homil. 18. in Ezechielem: Tacuit (inquit) Petrus, ut qui primus erat in Apostolatus culmine, primus esset in humilitate. Augustinus item Epist. 19. ad Hieronymum hæc scribit: Rarius & sanctius exemplum Petrus posteris præbuit, quo non designarentur à posterioribus corrigi, quam Paulus, quo confidenter auderent minores majoribus pro defendenda veritate, salva charitate resistere.

C Obijcitur secundo: Ea omnia quibus significari potest, Petrum habere primatum, & supremam potestatem, tribui etiam Paulo à sanctis Patribus: nam dicitur Paulus fuisse Episcopus Romæ ab Epiphanio hæresi 27. Primi, inquit, Romæ Apostoli & Episcopi fuerunt Petrus & Paulus. Dicitur præterea Pastor verus Romanæ Ecclesiæ, à D. Leone serm. 1. de Petro & Paulo. Petrus & Paulus (inquit) Romanæ Ecclesiæ veri pastores. Et demum nihil frequentius in sanctis Patribus reperitur, quam D. Paulum orbem universum gubernasse: Ergo æqualem cum Petro potestatem & auctoritatem habuit.

D Respondeo nunquam reperiri in Scriptura fuisse dictum Paulo à Christo Domino, Pastores meas, pasce agnos meos: vel illud, Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, quæ D. Petro dicta sunt; unde colligitur primatum Ecclesiæ, & plenitudinem potestatis in omnes fideles, ipsosque Apostolos, in Petro residere. Ad primum igitur locum Epiphanii, dicendum est, quod Paulus vocatur Episcopus Romanus, non propter auctoritatem quam habuit, sed propter operam quam adhibuit in ea fundanda. Sic Clemens Epist. 2. ad Jacobum, vocat se Romanæ Ecclesiæ Præsulem, etiam dum adhuc Apostoli viverent: Ego (inquit) Clemens Præsul Ecclesiæ Romanæ. Et ipse etiam Petrus dicitur dedisse claves Ecclesiæ Romanæ, etiam dum ipse viveret, Lino, ex eodem Clemente Romano lib. 7: Constat, cap. 46. quatenus scilicet in administratione rerum externarum Petrum adjuvabat, ut dicit Joan. III. cap. 1. 8. qu. 1. Præterea cum Paulus haberet auctoritatem extraordinariam, omnia munera Pontificis exercebat Romæ: unde dici potuit Romanæ Ecclesiæ Episcopus; alia tamen ratione quam Petrus diceret: nam agebat Petrus ut ordinarius, Paulus ut extraordinarius; aut etiam Petrus ut Pontifex, Paulus ut adjutor. Eodem sensu explicandus est Divus Leo, cum vocat Paulum Pastorem Romanæ Ecclesiæ, alique Patres, cum dicunt Paulum

hom orbem universum gubernasse: hoc enim ita intelligendum est, quod Paulus omnia exerceat cum Petro, non ut Pontifex, sed ut Apostolus: hoc enim omnibus Apostolis commune fuit, & maxime de D. Paulo dici potest, ratione magisterii, quo universum mundum docuit & illustravit.

Obijciens tertio: Romana Sedes dicitur Sedes Pauli a Gregorio VII in Concilio Romano, ubi dicitur in Pauli Cathedra uni versis orbi praesidere: & a Damiano opusculo 70. dicitur, quod Romana Ecclesia Sedes est apostolorum utique Petri & Pauli. Praeterea D. Ambrosius in cap. 2. Epistolae ad Galat. inquit, Paulus & Petrus soli a Deo concessam vendicant, sunt & soli Petrus & Paulus inter apostolos. Et demum Cyrillus Hierosolymitanus Catecha. 6. dicit Paulum esse caput Ecclesiae: Duo inquit, Capitula Ecclesiae Petrus & Paulus: Atqui nihil unquam majus dici potuit quo significaretur, D. Paulum esse participem primatus Ecclesiae: Ergo &c.

Respondet quod ex iure cap. Romana de appellacione, Episcopi & Coadjutoris dicitur idem tribunal, idem Conhiliorium: unde quia Paulus fuit Coadjutor Petri, dicitur sedisse in eadem cathedra Sic D. Augustinus Epist. 36. ad Paulinum, dicit quod adhuc in corpore posito fratre & Episcopo meo sene Valerio, sedi cum illo: non quidem ut proprius Episcopus, sed ut Coadjutor. Adde etiam quod Paulus dicitur sedisse in Cathedra Romana, propter auctoritatem docendi: sic enim Christus dixit quod super Caesarem Moyses sedebant Sacerdos & Pharisaei: quia scilicet legem Moysis docebant, ut explicant communiter Patres, & Glossa in capite Sacrosancta dist. 23. verbo Moyses. Ad locum D. Ambrosii dicendum est, sese cum Patrem eo loci explicasse, dixerat enim quod Paulus dignus fuit habere Primatum praedicationis in praedicatione Gentium, sicut habebat Petrus in Primatu circumcisionis. De hoc igitur Primatu praedicationis intelligendum & explicandum est. Adde quod Chrysostomus in cap. 1. ad Galat. dicit quod Petrus, Jacobus & Joannes inter Discipulos primatum tenebant quia omnia explicanda sunt, cum Jacobum & Joannem a quales faciat Petro. Locum vero Cyrilli necessario etiam explicandum est, cum a Bonifacio VIII. supra citato definitum sit non esse duo Ecclesiae capita, sed unum, scilicet Petrum, Paulo igitur competere potest nomen & ratio Capitis Ecclesiae, ratione Apostolatus & magisterii, sed soli Petro convenit, ratione primatus & supremae potestatis.

Obijciens quarto, expresse dici a SS. Patribus, non esse Paulum inferiorem Petro, sed omnino ipsi aequalem: nam Ambrosius lib. 2. de Spiritu Sancto in fine: Paulus, inquit, non inferior Petro. Et Hieronymus in cap. 2. ad Galat. dum explicat verba apostoli dicentis se contulisse suum Evangelium cum Petro, Jacobo, & Joanne, dicit quod inter conferentes aequalitas est: & Theodoretus in cap. 11. 2. ad Corinth. Paulus, inquit, non erat minor Petro: Chrysostomus item in cap. 2. ad Galat. Paulus non se comparat aliis Apostolis, sed eorum Capiti, ostendens eandem utriusque capitis dignitatem: & homil. 1. in Epist. ad Rom. notat mutatum fuisse Paulo sicut & Petri nomen, ut eandem quam habebat Petrus, Caput apostolorum, supra eos praerogativam, & ipse haberet.

Respondet haec omnia duntaxat commendationem D. Pauli continere, & necessario expli-

canda esse, ut ex loco Hieronymi constat, cum loquatur non solum de Paulo, & Petro, sed etiam de Jacobo & Joanne inter quos dicit aequalitatem intercedere. Et sane familia est Patribus, ut inferiores cum majoribus conferendo, eos aequales dicant, sic enim D. Chrysostomus homil. 42. in D. Ignatium dicit, quod Petrus Antiochia discessurus, Ignatium alterum Petro parem praecceptorem instituit, & D. Martinus dicitur Apostoli comparat. Potuit tamen & verissime dici Paulus non esse inferior Petro, quantum ad Apostolatum, vel passionis meritum, vel quoad alias dotes: non tamen quantum ad primum, & potestatem, sive jurisdictionem Pontificis: haec enim duo necessario distinguenda sunt, jurisdictionis scilicet & magisterii. Primum pertinet ad Petrum: alterum vero ad Paulum, qui sapientia ceteros superavit. Imo etiam omnibus Apostolis magisterium tribui potest: praecipue vero his qui scripserunt libros Canonicos, ut notat Cano lib. 2. de Locis theologicis cap. 18. Et hoc explicuit D. Augustinus cum dixit term. 79. de Petro & Paulo, quod ambo claves a Domino acceperunt, Petrus potentia, Paulus sapientia: quod etiam discrimen statuit Fortunatus verbis infra referendis. Ex quibus facile explicatur etiam locus Chrysostomi, Paulum se merito comparare non solum ceteris Apostolis, sed etiam Petro, cui non est inferior, imo quem etiam superat in ratione magisterii Ecclesiae: quamvis etiam alia ratione aequalis sit, quod nimirum speciali ratione fuerit vocatus ad regimen Ecclesiae Gentium: Quoniam (inquit cap. 2. ad Galat.) operatus est Petro in Apostolatum circumcisionis, operatus est mihi ut gentes.

Obijciens ultimum: D. Paulus dicitur ab Ecclesia thronum duodecimum possidere: At nisi in eodem throno sederet cum Petro, non duodecimum, sed decimum. tertium possideret: Ergo &c.

Resp. quod si quid hoc argumentum probaret, demonstraret Paulum esse ultimum omnium Apostolorum non vero aequalem Petro in auctoritate & potestate, thronus enim Petri non duodecimus, sed primus est. Cur vero dicatur thronum duodecimum possidere, plures rationes afferri possunt. Prima, quod nomine duodecimi throni, ipse venatus Apostolicus intelligatur, ut olim apud Romanos, triumphatus nomine, Magistratus intelligebatur: unde sicut olim triumphum fieri, nihil aliud significabat, quam dignitatem magistratus obtinere: ita possidere thronum duodecimum, est inter Apostolos numerari. Secunda, quod cum Paulus ordinatus est Apostolus, Jacobus occisus fuerat, nec erant nisi undecim Apostoli: nam Actuum 12. Jacobus occisus est, & Actuum 13. cum Discipuli jejunantes imposuerunt Paulo manus, Paulus ordinatus est Apostolus, & thronum duodecimum, Jacobi morte vacuum, meruit possidere. Vide Baronium Tomo 1. ad annum 44. Tertia ratio subtilior est: quod cum Petrus a Christo Domino ipsius Vicarius creatus est, videtur locum Christi tenuisse, nec jam inter ceteros Apostolos, quibus superior erat, numerari: unde soli esse videbantur undecim Apostoli, & ut numerus imperfectus completeretur, Paulus ad Apostolatum vocatus, thronum duodecimum meruit possidere. Hanc rationem irradiat Reginaldus Polus lib. 2. ad Regem Angliae.

Eti tatis superque soluta sunt quae obijci solent, ut propterea magis eorum argumentorum infir-

mitas manifesta sit, unum addendum est: scilicet A omnia quæ SS. Patres D. Paulo tribuunt, quibus conantur Aversarii probare indivisam esse auctoritatem & potestatem inter Petrum & Paulum, eadem ab iisdem Patribus de cæteris Apostolis, maxime verò D. Jacobo, & etiam aliis Episcopis, aliquando dicta fuisse.

In primis dicitur est D. Jacobus Romæ Episcopus ab Epiphonio hæresi 41. ubi inquit Hyginum Papam successisse in Episcopatu Romano, Jacobo, Petro, & Paulo; atque adeo Jacobum fuisse Romæ Episcopum, & quod majus est, Episcopum Romanum. Dicitur præterea Jacobus Petri successor, ab eodem Epiphonio eodem loco, ubi dicit Hyginum Papam novam successionem habuisse à Jacobo, Petro, & Paulo, Propterea dicitur à Chrysostomo homil. 33. in Matth. Apostolatus apicem tenuisse, & à Clemente Romano Epist. 1. gubernasse omnes ubique Ecclesias Christi Domini; ac demum Clementis Epist. 1. Jacobum vocat Episcoporum Episcopum, & Pontificem Pontificum, quo sanè nihil unquam dici majus potest de D. Paulo.

Tandem ea omnia de cæteris etiam Episcopis interdum dicta sunt, quæ supremam & primam dignitatem Ecclesiæ significare videntur. In primis enim ipse Senatus Apostolicus, ut refert D. Clemens lib. 6. Constitutionum cap. 14. ad quosdam Syriæ Episcopos, scripsit vobis hanc Catholicam doctrinam, ad confirmandos vos, qui in universali Episcopatus creditis est. & commissus: & D. Ignatius Epist. 6. vocat Episcopum Philadelphium, Episcopum communem Ecclesiæ. Præterea Episcopus interdum dicitur Vicarius Christi in cap. 2. Mulier debet. 37. qu. 5. ubi expresse dicitur, Episcopus Vicarius Domini est. Concilium etiam Toletanum 6. in Exordio vocat Episcopos Hispaniæ & Galliæ Summos Pontifices; & Zozimus Episcopus ad Helicium, præcipit ut Clerici per gradus Clericatus ad locum ascendant Summi pontificatus, id est, Episcopatus. Quis verò ideo dixerim omnes Episcopos pares dignitate esse Petro, & habere regimen totius Ecclesiæ Placuit hæc pauca ex multis quæ addi possent advertere, ut quisque intelligat, plurima interdum apud sanctos Patres reperiri de D. Paulo, tum de aliis Apostolis, ac etiam Episcopis, quæ non nisi meram commendationem continent, nec summo vigore intelligi unquam possunt: sed de aliis Apostolis, aut Episcopis, certâ quadam analogiâ, & proportionem dicuntur, quæ de solo Petro cum omni proprietate verè sunt.

Quæstionem hanc fuse satis explicatam, de uno in duobus, Petro scilicet & Paulo, Pontifice, & ut ita dixerim inversâ & imperiali oppositâ aquilâ in qua sub uno capite duplex corpus, non duo capita in uno corpore esse dicuntur: Elegantibus verbis elaudo, Fortunati lib. 3. Carminum, quibus utriusque Petri & Pauli propriissimas dotes explicat:

Cælorum porta leri duo lumina mundi,
Ore tonat Paulus, fulgurat arce Petrus,
Inter Apostolicas radiant luce coronas,
Doctior hic meritis, celsior ille gradu.
Hunc per corda hominum referantur, & astra per illū:
Quos docet ille stylo, suscipit iste polo.
Pandit iter cæli hic unus dogmate, clarior alter:
Est via cui Paulus, janua sibi Petrus.

ARTICULUS III.

Verum in primatu totius Ecclesiæ sit aliqui legimus Petri successor, illeque sit solus Romanus Episcopus, & quo jure primatus universalis Ecclesiæ cum Episcopatu Romano conjunctus sit?

§. I.

Tribus conclusionibus triplex hæc difficultas resolvitur?

Dico primò, auctoritatem regendi universalem Ecclesiam, non esse cum officio & persona Petri extinctam, sed ad successores ejus transiisse.

Conclusio est certa de fide, & colligitur ex verbis illis Christi Matth. 16. Tu es Petrus & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, quibus Petrum totius Ecclesiæ fundamentum esse significavit de ratione enim fundamenti est non modo ædificium inchoare, sed etiam illud perpetuo sustentare & conservare; ruente quippe fundamento, totum ædificium ruat, necesse est: cum igitur adhuc Christi Ecclesia duret, durare quoque debet fundamentum, in quo sustentetur: At illud non durat in persona Petri: Ergo in ejus successoribus.

Idem deducitur ex illis verbis Christi Joan. 21. Pæce oves meas, quibus traditur Petro potestas pascendi & regendi omnes oves Christi: Sed Petrus non pavit per se omnes oves Christi: Ergo pavit eas per suos successores, quibus pastoris officium communicavit.

Adde Christum Ecclesiæ in nova lege non negasse quod Synagoga in veteri concessit: At Synagoga quandiu perstitit, per supremos pastores Monarchicè fuit gubernata, statimque ut aliquis è vivis migrabat, alter ex Tribu Levitica in ejus locum succiebat: Ergo Ecclesia in nova lege iisdem supremis pastoribus sibi invicem succedentibus debet gubernari: hoc tamen discrimine, quòd successio Pontificum per carnalem propagationem in veteri lege descenderet, non tamen in nova lege, in qua status virginitatis cæteris aliis statibus supereminet, sed per supernaturalem quandam propagationem, nimirum electionem, quâ posita, personæ electæ & designatæ, supernaturaliter Christus pastorem confert potestatem, & primatum universalis Ecclesiæ.

Confirmatur: Christus teste Apostolo ad Ephesios 4. constituit in Ecclesia pastores & Doctores duraturos usque ad finem mundi, donec occurramus omnes in unitatem fidei &c. ut jam non simus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrine, in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris. Quod si pastores alios voluit Christus esse perpetuos, multo magis caput pastorum, cum magis necessarius sit ad vitanda schismata, extinguendas hæreses, & ad regendam universalem Ecclesiam.

Confirmatur amplius ex fine ipsius supremi pontificatus: cum enim non in commodum Petri, aut supremi Pontificis, sed in utilitatem Ecclesiæ institutus sit, juxta illud Augustini de pastoribus cap. 10. Quod Christiani sumus, propter nos